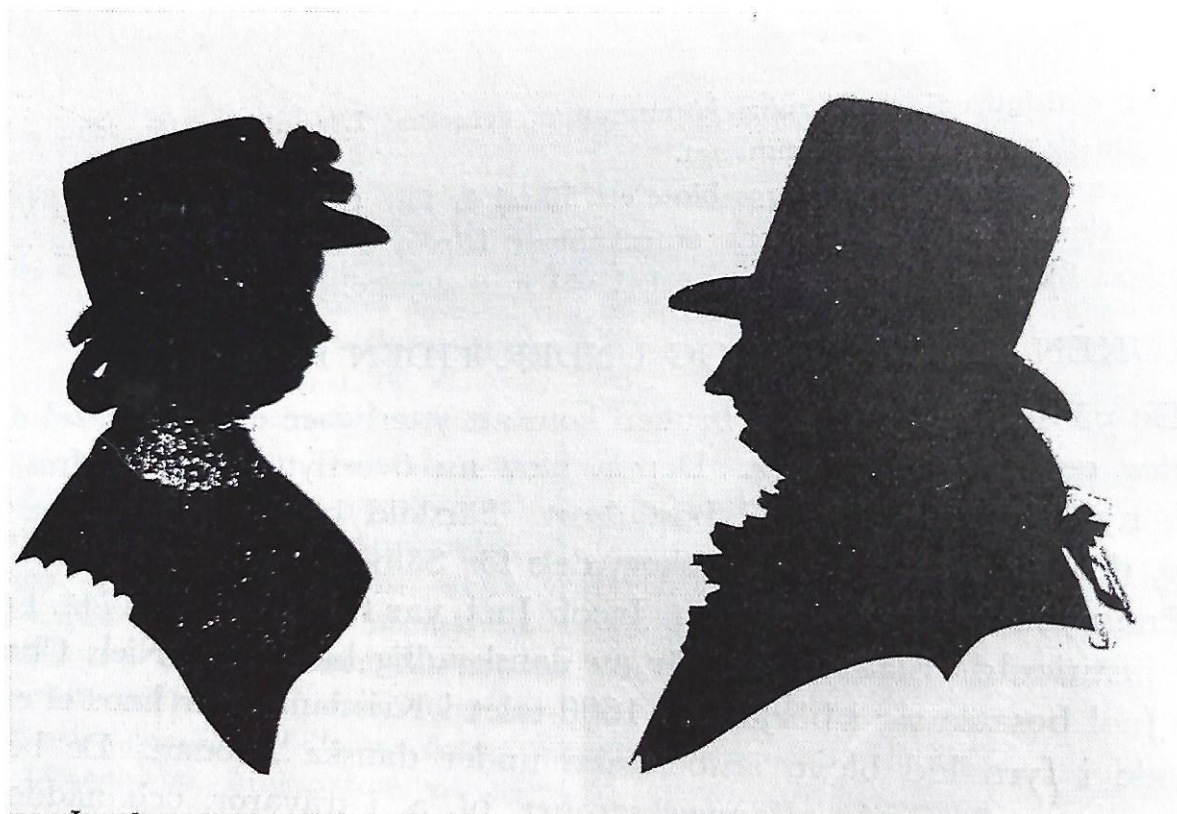

GUNNERSKE Nytt

GUNNARSKOGS BYGDELAGS
TIDNING

Pris: 50:-
NR 1: 2023

Mystiska figurer från Gunnarskogs historia .Vilka var de, vad hände? Se mer inne i tidningen

Gunnarskog—både historia och nutid

Då var det dags för ett intressant nummer av Gûnnerskenytt igen.

Vi blandar nutid och historia; båda dessa begrepp är viktiga för en bygd; var har vi varit och vart är vi på väg? Se reportage inne i tidningen.

Vintern börjar så smått ge vika och Gumman Tö tampas med Herr Vinter var och varannan dag, snart är det vår i Gûnnerske igen!

Vi i Bygdelaget siktar närmast på invigning av båtiläggningsplatsen, Mårten tillsammans med våra allierade BIK, GIK, Equmenia, Team Treske och Hembygdsföreningen och senare under året Traktorrally mm.

Omtag i landsbygdsfrågan kommer med Arvika kommuns nya roll som landsbygdsutvecklare. Första mötet har hållits. Politiken med nya spelare rör om lite grann. Verkar som 2023 blir ett spännande år. Hoppas vi ses under året på våra aktiviteter.

/Ronny Olsson, ordförande Gunnarskogs Bygdelag

Tänk på Gunnarskogsfonden om ni har en slant över. Det går oavkortat till bygden.

Gûnnerske Nytt

Nummer 1, årgång 30, 2023

Ansvarig utgivare:

Ronny Olsson Gunnarskogs Bygdelag

Tel: 070-248 94 96

För medl.avg

Bg: 819-2460

Redaktionskommitte:

Willy Ekmark

Therese "Tess" Olsson

Bo Eriksson

Märta-Lisa Magnusson

Ronny Olsson

För annonsering kontakta Maja Olsson

Tel: 0570-77 00 96

Annonspriser:

1/8 sida 400 kr

1/4 sida 600 kr

1/2 sida 900 kr

1/1 sida 1200 kr

Innersida konvolut 1265

Baksida utsida 1320

Annonser kan även mailas direkt till:
olssonronny@hotmail.com

Insändare, artiklar m.m mottages gärna.

e-post: redaktion@gunnarskog.nu

Hemsida: www.gunnarskog.nu

Utkommer med 4 nr/år

Upplaga varje gång ca 700 exemplar.

Prenumerations-/medlemsavgift är 150 kr.

Sätt in avgiften på bankgiro 819-2460

Tidningen är politiskt och religiöst obunden.

Redaktör:

Ronny Olsson

e-post: olssonronny@hotmail.com

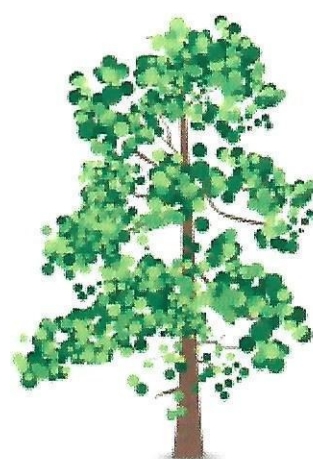
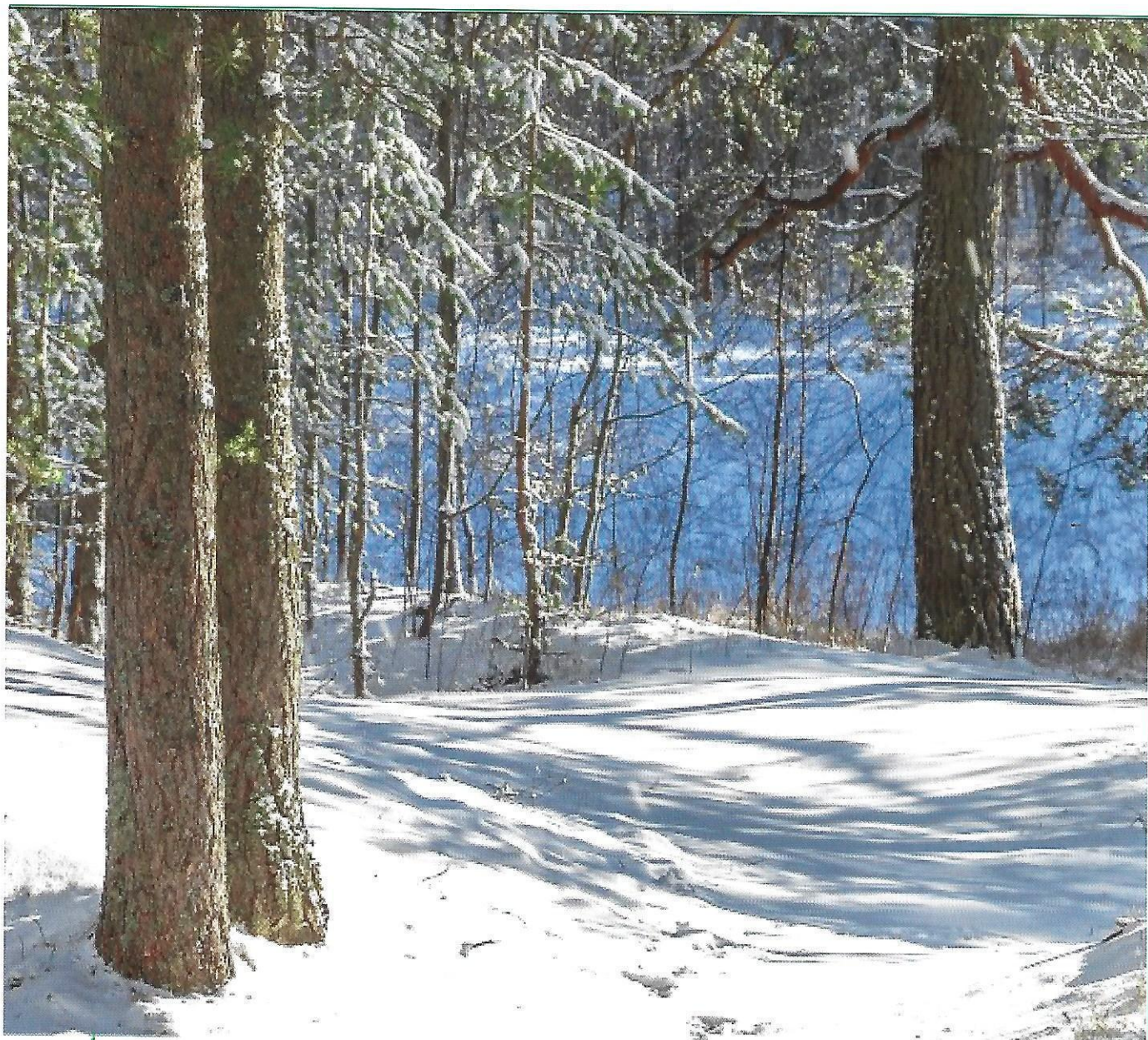

EDA JÄRN
EN HEDERLIG GAMMAL JÄRNHANDEL

Vi är stolta återförsäljare av...

EDA JÄRN AB
Tfn: 0571-38 000

Husqvarna **swedal** Jansered **LEVER**

- **Virkesköp med export samt lokal försäljning**

Under ett flertal år har vi arbetat framgångsrikt med att exportera för att öka avkastningen för Gunnarskogs skogsägare. Virkesbrist i Europa orsakat av barkborreskador gör att efterfrågan och priset på färskt virke har ökat ytterligare.

- **Plantor & plantering**

Vi är återförsäljare av Norrplants tall-, gran- och lärkplantor naturligtvis av lokala proveniensers passande till era föryngringar.

- **Röjning**

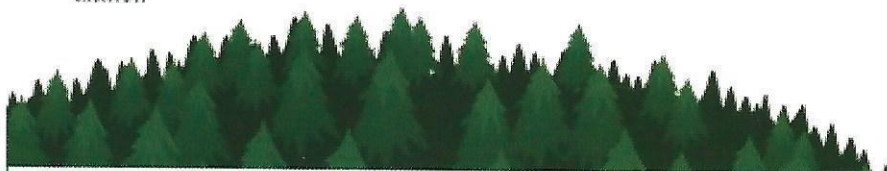
Ungskog- och underväxtrojningar.

- **Koldioxidgallring**

Spännande "nytt" koncept vi lanserar. Kontakta Daniel, vår expert i ämnet.

Daniel Andersson:
070-910 68 90, dansbe@forimp.se

Eric Gäverth:
070-647 01 54, info@forimp.se

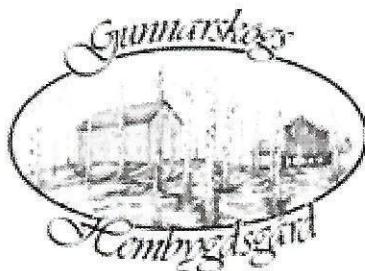

VÄLKOMMEN TILL GUNNARSKOGS HEMBYGDSGÅRD

Upplev hembygdshistoria!

Strosa runt bland de gamla byggnaderna och handla i hembygdshuset. Avnjut nybakat kaffe med hembakat bröd och goda väfflor med tillbehör. Vissa dagar serverar vi även nävgröt med fläsk. Ta också tillfället i akt och gör en rundtur i vår vackra bygd.

Här finns mycket att upptäcka. Vi ses!

KAFFESERVERING & HEMSLÖJDSBOD

Tel. 0570-325 64. Öppet: 1 juli - 27 augusti, lördagar och söndagar, kl 14 - 19 samt 3 - 7 juli, måndag - fredag, kl 14 - 19.

Öppethållande kan också ske efter överenskommelse.
Ring: 070 360 72 20.

PROGRAMBLAD GUNNARSKOGS HEMBYGDSGÅRD 2023

30 APRIL, VALBORGSMÄSSOFIRANDE

Valborgsmässofirande med IRIS-kören och servering

20 MAJ, GUNNARSKOGS MÅRTEN

Vårmarknad på Hembygdsgården med knallar och servering

18 JUNI, FRILUFTSGUDSTJÄNST

På Lafallhöjden kl 11.00

23 JUNI, MIDSOMMARFIRANDE

Midsommarfirande kl 17.00, kyrkmarsch kl 22.30
Ör "Musik i midsommarnatt" i kyrkan

25 JUNI, FRILUFTSGUDSTJÄNST

På Hembygdsgården kl 11.00

1 JULI - 27 AUGUSTI,

SERVERING OCH FÖRSÄLJNING

Kaffeserveringen och Bodan är öppen lördag - söndag, kl 14.00 - 19.00

1 JULI - 9 JULI, SOMMARUTSTÄLLNING

Utställning om björkar samt kaffeservering, kl 14.00 - 19.00

12 JULI MUSIKKAFÉ

Musikkafé med underhållning och servering

29 JULI, SLÅTTERDAG LAFALLHÖJDEN

Välkomna att vara med och starta slåttern med lje på Lafallhöjden

2 AUGUSTI MUSIKKAFÉ

Musikkafé med underhållning och servering

13 AUGUSTI, HEMBYGDENS DAG

Gudstjänst i kyrkan kl 11.00, forts. på Hembygdsgården kl 12.00

19 AUGUSTI, 90 ÅRSJUBILEUM

Hembygdsföreningen firar 90 år

30 SEPTEMBER, HÖSTMARKNAD

Försäljning av skördade produkter, hemslöjd och servering, kl 11.00

25 NOVEMBER, JULMARKNAD

Julmarknad med hemslöjd och servering, kl 11.00

Hyr Stortugnan och Logen. Telefon: 070 360 72 20
Stöd Gunnarskogs Hembygdsförening - BNI Medlem!

BIK på
gång:

Tippspromenader

9/4 Allstakan

16/4 Bergatorp

23/4 Treskog

30/4 Tvärud

Start mellan 11-12

@bortansikolympia

Hyr din lokal i Järperuds Bygdegård!

För kalas, möten, auktioner, konserter och andra
uppträdanden. Boka hos Bo-Göte 0570-772004

Kondoleanser

Genom Gunnarskogsfonden, kan beställas av

Ronny Olsson 070-248 94 96

olssonronny@hotmail.com

Therese Olsson 073-0650504 (Må-Fr 13-18)

tess.olsson@gunnarskog.nu

Bg 471-5405, SWISH 123 174 7641

LedinsGrusAB

- Stora och små krossningar med ambulerande krossverk
- Grusleveranser eller dina behov

ledinsgrus.se 0570-32044 Gunnarskog

Ny ordförande i Hembygdsföreningen

Hembygdsföreningens nya ordförande heter Ingemar Johansson. Han är född och uppvuxen i Gårdsås och tog över efter Anna-Märta Larsson, som avgick i fjol efter 13 år på posten som ordförande för föreningen. Ingemar är civilingenjör och utbildad vid tekniska högskolan i Linköping. Han är idag pensionär och "hemvändare" från England, där han bodde i 15 år innan han och hustrun bestämde sig för att åka tillbaka till Sverige. Paret bor nu i Trollhättan där Ingemar senast jobbat i en konsultfirma. Han är ofta hemma i Gunnarskog, där han har sin familj och släkt, som det bara gick att ha "fragmentarisk" kontakt med när han bodde i England.

Ingemars stora intresse är utveckling av bilar. Första jobbet efter examen från tekniska högskolan där han gick maskinlinjen, var Volvo BM i Eskilstuna, därefter Volvo-bilar i Göteborg och en rad andra Volvo-företag.

I England arbetade Ingemar som chassiutvecklare för sportsbilsproducenten Lotus. - Det var fantastiskt, säger han om sin tid på den engelska sportbilslegendaren. Efter hemkomsten till Sverige var han några år adjungerad professor vid Chalmers tekniska högskola. - Det var väldigt roligt att få dela med sig av min kunskap och mina erfarenheter med att utveckla nya bilar, berättar han.

När Ingemar blev tillfrågad om han kunde tänka sig att bli ordförande i Hembygdsföreningen sade han ja med detsamma.

Jag har alltid tyckt att Hembygdsföreningen är väldigt viktig och att hembygdsarbete är roligt. Det håller relationer vid liv och skapar nya sociala kontakter. Hembygdsföreningen har genom åren byggt upp välfungerande arbetsgrupper. Folk tycker om att arbeta där. Det är en bra organisation, alla vet vad de ska göra. Anna Märta gjorde ett fantastiskt arbete i de 13 år hon var ordförande. En av Hembygdsföreningens viktigaste funktioner är att skapa mötesplatser, säger Ingemar.

Föreningen har ett omfattande program, som finns beskrivet i ett programblad (se på annat ställe här i GN).

Ingemar Johansson

Han vill särskilt nämna kaffeserveringen i Storstugan. I sommar är det kaffeservering varje lördag-söndag i juli och augusti. Det kommer också att vara en sommarutställning med björkar som tema. Det blir Friluftsgudstjänst och Slätterdag på Lafallhöjden och många andra aktiviteter, där människor kan mötas och vara tillsammans.

I år fyller Hembygdsföreningen 90 år och det kommer att firas med en utställning och med Årsjubileum 19 augusti.

En annan viktig uppgift för föreningen är vård och utveckling av Hembygdsgårdens byggnader och sist men inte minst att säkerställa ekonomiskt underlag för hembygdsföreningens verksamhet, säger den nya ordföranden.

Redaktionen önskar Ingemar Johansson framgång i arbetet som ledare av Gunnarskogs Hembygdsförening.

Text och foto: Märta-Lisa Magnuson

Gammelvala för temmerskogen i Bôrtan

En som vill pröva på lite annorlunda arbetssätt för virkes körning i skogen är Per Anders Nilsson i Bôrtan, som med sina två ardennerhästar åtar sej framkörning till bilväg från små skiften.

Han har även konstruerat en speciell kran på vagnen som enkelt kan lyfta och vända stora stockar på plats utan egen muskelkraft.

Det finns även en speciell lunningskälke som underlättar tillförseln och uppsamling av stockarna innan lastning av vagnen. En något annorlunda väg måste röjas för att två stora hästar med

timmerlass skall ha en chans att ta sej fram i timmerskogen.

Mellan båda däckparen på vagnen sitter en speciell grej som hjälper hästarna att dra när det lutar uppför i terrängen och ett fullt lass stretar emot bland stubbar och stenar.

Man måste vara en envis Bôrtagut för att komma på tanken att konkurrera med dagens supermoderna maskiner.

Vi vill önska honom en stor lycka till i framtiden.

Text o Bild: Kjell Kaspersen

Per-Anders Nilsson med sina ardennerhästar.

GÛNNERSKEMÂRTEN

Lördag 20 maj
kl. 10-15

Alla kan medverka med
försäljning, utställning
och demonstrationer m.m.

För mer info:

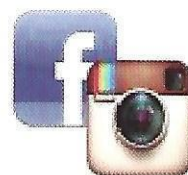
Ronny Olsson
0702-489496

All info finns på

www.gunnerskemarten.se

Hög tid att boka plats!

marknad.gunnarskog@gmail.com

Arrangör: Mårtens-Alliansen Gunnarskog

SE HIT!

Dags att utse "Årets Gûnnersking"!

Skicka förslag och motivering med
namn, adress och telefonnummer till:

Ronny Olsson, Norra Backa, 67198 Gunnarskog

Senast 1 maj 2023

I samarbete med:

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Som jag minns Allstakan på 30 - 40 talet

Först var det Sundby affär där Herman Nilsson var föreståndare. Det var en lucka innanför lokalen. Där satt Herman och delade ut post till ortsborna. Två biträde hade han. Det var bröderna Clarens och Einar från Häljeboda.

Marry Johansson

På andra sidan vägen låg Konsum. Alma Skog hette föreståndaren. Alma var nog den första kvinnan i Allstakan som hade körkort och bil. Hennes biträde hette Agnes Jansson. Alma bar alltid svart baskermössa på hjässan.

På andra våningen bodde Gunnar Svensson med familj. Han körde bussen 1-2 gånger om dagen till Arvika. Vi kallade honom Buss Gunnar. Så var det två bröder som drev taxi, Folke och Arne Nilsson, Kolstad.

Mitt emot Konsum drev Alma Tjärnberg café, där ungdomarna höll till. När hon slutade blev det frisersalong. Kerstin Person från Långelanda hette hon. Vi kallade henne Krus Kerstin.

Så var det kraftstation. Det var en bro mellan Övre Vassbotten. Där flottades timmer. På andra sidan bron låg en verkstad. Arvid hette han som drev den. Ovanför, i Sunnbråtsbacken, var det telefonväxel. Judit Jansson skötte den.

Bakom Sundby affär låg Bönesal. Ibland på onsdagsafton efter skolans slut tog vi våra förkläden av oss och gick dit. Där var sång och musik. Så kom Lennart på Brududden å hade sin lilla syster Märta på pakethållaren. Hon hade en korg i knä. Det var sylt och gott bröd som deras snälla mamma Elin bakat och bjöd oss alla på. I kvällningen gick vi hem, barnmötet var slut.

Vi hämtade våra förkläden som vi gömt i en kastvedsräcka. Vi skulle ju ha dom dagen efter.

Jag minns det var en gammal tant som hette Marta. Hon gjorde blommor på vintrarna av rött, vitt och grönt crep papper.

Det var buketter och kransar till begravningar. Fanns ej någon blomaffär då på nära håll. Hon gjorde en liten fin krans till min lillebror Eriks kista. Han blev bara 8 månader. Det var 1934, jag var nyss fyllda 6 år. Minns det som igår.

Marta var gift med Daniel på Haga. Han och handelsmannen på Sundby blev oense om en sak. Då sa handelsmannen till Daniel: Du har stort huvud och litte vet. Då svara Daniel: Ja män jä trur att då ä bättre då än å ha litte huvve och inge vet.

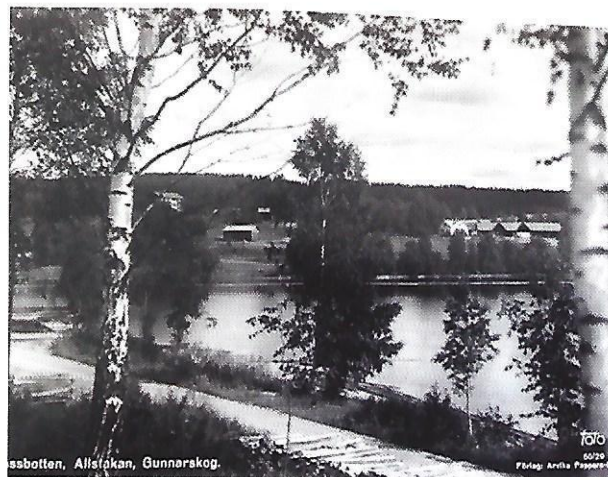
På den tiden var det 4 skolhus: Bortan, Tvärud, Nordsjöbruket och Allstakanskogen. Nu är alla nerlagda. En del av det jag minns från min barndom i Allstakan.

Marry Johansson, Häljeboda.

Marry skrev ner detta kort tid före hon gick bort. I Ljust Minne Bevarad./Redaktionen

Port från Allstakan, Gunnarskog, Värmland.

ssbotten, Allstakan, Gunnarskog.

Loppis i tvärud

5-6 augusti

PENGARNA FRÅN LOPPISEN GÅR TILL
EQUENIAS BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET
I GUNNARSKOGSBYGDEN

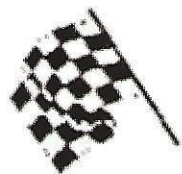
För att skänka saker till loppisen, kontakta:
Tore Sylvén på 0570-770028 eller 076-8144070

 Equumeniakyrkan
GUNNARSKOG

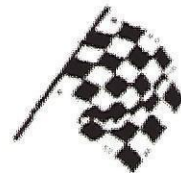
FÄRG & CO.

Måleri & industrivård

0570-106 36

Bil- & Industriservice

Reparerar alla bilmärken, traktorer och släpkärror.
Utför service, kamremsbyte, läser och släcker felkoder.
Jag finns i Lilla Årbotten, Dammylkan. Skyltat från Bygdegården i Årbotten.
Nya som gamla kunder hälsas välkomna.

Lars-Erik, Bil- & Industriservice
Tfn. 070-6320750

//ARVIKA FORDONSKONSULT

Tryggt • Smidigt • Enkelt

Köper, Säljer och Förmedlar alla typer av fordon.

Har du en bil, båt, traktor eller något annat fordon för mycket? Dags att sälja men vill slippa besväret med påstridiga köpare? Jag köper eller hjälper dig att sälja ditt fordon, inget krångel för dig. Jag hjälper er också med att hitta er nya bil. Inget är omöjligt så hör av dig till mig så finner vi på bra en lösning.

Välkomna!

Sverker Hvitt
Arvika Fordonskonsult Lilla
Årbotten Gunnarskog

VÅR BUTIK
0701-902 375

ÖPPETTIDER
Vardagar 10:00 - 18:00
Söndag 10:00 - 13:00
Ring gärna innan besök så vi är på plats

BIK:s pingisherrar både vi

Värmland Div 5

Lag	M	V	O	F	Matcher	Set	Bollar	Poäng
1. Brevik-Bortan	20	17	2	1	114-25	363-129	5134-3721	36
2. Hööken A	20	17	1	2	115-47	373-189	5550-4549	35
3. Kristinehamn D	20	16	3	1	111-54	379-227	5906-5229	35
4. Hööken F	20	11	3	6	93-63	324-244	5372-4820	25
5. Hööken H	20	10	3	7	84-77	310-284	5486-5334	23
6. Carlstad	20	5	3	12	72-99	288-372	5765-6263	13
7. Björkborn	20	5	3	12	65-101	253-347	5208-5723	13
8. Kil Röd	20	3	5	12	61-104	257-358	5253-5845	11
9. Kristinehamn E	20	4	2	14	61-100	243-349	5045-5767	10
10. Kristinehamn F	20	3	4	13	61-109	265-389	5709-6333	10
11. Kil Blå	20	4	1	15	49-107	195-362	4531-5375	9

Brevik-Bortan

31-1	Åhs, Kenneth
31-7	Granander, Staffan
22-8	Jonsson, Mats
14-4	Andersson, Rikard
5-1	Deszö, Bartha
4-1	Dannberg, Patrik
7-3	Dubbel

114-25

Serieseger Div 5

I årets div 5 samarbetade vi med Breviks SK. Spelade seriespel och tränade tillsammans och det visade sig vara ett vinnarkoncept. Söndagar och Onsdagar i Tvärud och Måndagar i Brevik. Alla skötte sig med den äran, tyngsta lasset drog Kenneth Åhs och Staffan Granander, detaljer till vänster.

Serien var mycket jämn och till slut skilde det bara 1 poäng efter 8855 spelade bollar.

Matchen i sista sammandraget mot silvermedaljörerna Hööken A blev helt avgörande, stor dramatik innan vi kunde säkra 1 poäng med 5-5 som slutresultat

Där stod Patrik Dannberg för en helt avgörande insats; 2-2 och underläge 1-7 och 6-10 i skiljesetet vändes till seger med 12-10, fantastisk upphämtning. Stort grattis till BIK/Brevik och nu blir det div 4 till hösten.

Ronny Olsson Bortans IK Bordtennis

Delar av guldlaget vid prisutdelningen, 5:a, 6:a och 7:a frv; Patrik Dannberg, Mats Jonsson och Kenneth Åhs

och vatten säsongen 22/23

Nedflyttning Div 3

Det gick tyngre för herrarna i div 3. Efter svårigheter med att spela med bästa laget och att svåra konkurrenter ställt till det ordentligt så blev det respass och nedflyttning till div 4.

Laget spelade bra i flera matcher men räckte inte riktigt till. Ett spännande inslag under säsongen har varit Deszö och Szabi; två rumänska killar boende i Åmotfors som höjt träningsintensiteten avsevärt.

Enda riktiga ljuspunkten var dubbelparet Ronny Olsson/Patrik Dannberg som bara förlorade 2 dubblar av 14, mycket bra spelat.

Vi hade samarbete med Arvika BTK och spelade 2 sammandrag på "hemmaplan" i pingishallen i Arvika Sporthall.

Så nu är det bara att köra hårdträning och sikta på att studsa tillbaka och vinna div 4 säsongen 23-24.

Ronny Olsson

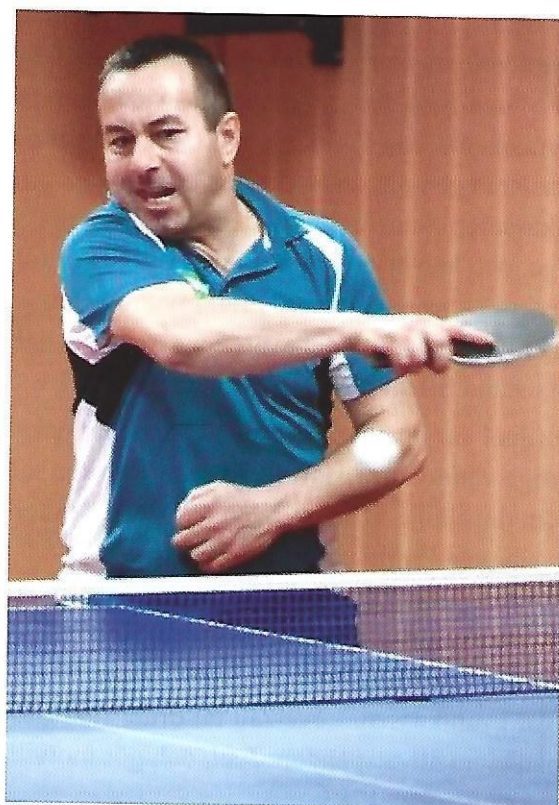
Bortans IK Bordtennis

Division 3 Herrar ÖSSV

Lag	M	V	O	F	Matcher	Set	Bollar	Poäng
1. Björkborns GDIF	14	11	3	0	109-51	368-235	5895-5147	25
2. Skoghalls BTK	14	9	2	3	95-65	340-273	5830-5454	20
3. Kristnehamns BTF B	14	8	2	4	90-71	331-270	5557-5273	18
4. Storå BTK	14	7	1	6	82-79	316-292	5575-5395	15
5. Munkfors BTK	14	6	1	7	85-86	311-322	5506-5785	13
6. Carlstads BTK	14	5	1	8	75-91	294-341	5686-5903	11
7. BTK Safir B2	14	3	2	9	63-95	260-343	5326-5708	8
8. Bortans IK	14	0	2	12	49-110	220-364	4887-5597	2

Bortans IK

18-15	Olsson, Ronny
1-4	Jansson, Jan
5-9	Ivarsson, Leo
0-4	Åhs, Kenneth
0-4	N/A
2-7	Makszem, Szabolcs-Josef
2-10	Wirén, Andreas
8-19	Dannberg, Patrik
2-25	Deszö, Bartha
11-13	Dubbel
49-110	

Svindlare i Norge – hjä

Detta är historien om en norsk lysande toppjurist från Christiania som når allra högst upp på den statliga dansk-norska karriärstegen i slutet av 1700-talet men som genom egen förskyllan och förskingring av stort penningbelopp blir fängslad och flyr till Sverige där han tonar fram som en driftig brukspatron och framstående kommunalman i Gunnarskog.

Mannen är Jacob Juel (1744-1800) som i ung ålder blir assessor (medlem av domstol) vid Overhoffretten og zahlkasserer i Christiania (dagens Oslo) och som 1778 gifter sig med Sophie Dorothea Hersleb. Båda kommer från rika och förnäma familjer i Christiania. Tillsammans får dom sju barn, varav fem föds i Christiania och de två sista i Fredros.

Juel handlar med timmer, äger som skeppsredare ett antal båtar och skaffar sig runt 40 stora skogs-, jord- och andra egendomar. Han står sig gott där han bor i den praktfulla Kanslergården i Tollbugata centralt i Oslo (senare tillhörande Krigsskolan).

Han studerar vid Köpenhamns Universitet, och avlägger examen i juridik 1763. Från 1766 till 1770 är han auskulterande assessor vid Overhoffretten, och från 1770 till 1783 ordinarie assessor. 1776 får han titeln justitieråd.

Som 30-åring blir han zahlkasserer (kassör för skatteuppbörden i riket) och har det jobbet från 1774 fram till 1783 då han blir arresterad. I detta ämbete efterträder han sin svåger Peder Holter, som var gift med Maren Juel. Det var på den här tiden accepterat att ämbetsmän tog i bruk medel från kassan för att finansiera egen näringsverksamhet. Som zahlkasserer sitter Juel på statens huvudkassa i Norge, och han har därmed stora möjligheter till att investera i sina egna bolag. Från myndigheternas sida kräver man att innehavaren av ämbetet skall vara i stånd till att täcka en eventuell brist i kassan.

Men Juel var inte bara välstående, han har också mäktiga vänner med stort inflytande som kan hjälpa till om det skulle behövas. Han har stort förtroende hos Albrecht Philip von Levetzau, som var stiftamtman i Akershus stiftamt och därmed den som sköter kontrollen av zahlkassen. År 1783 upptäcker revisorerna att det fattas ganska mycket pengar i zahlkassen. Levetzau får order från Köpenhamn att suspendera Juel, och gör motvilligt detta i september 1783.

Gravsköld för Jacob Juel förvarad i Gunnarskogs kyrka – foto Gunilla Larsson.

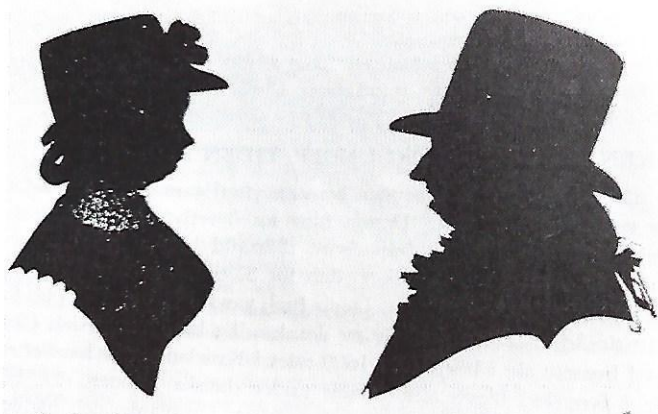
Saken blir efterforskad och sommaren 1784 visar det sig att beloppet var mycket stort, 556.000 riksdaler, motsvarande en milliard i dagens penningvärde och det största underskottet i norsk historia. Juel klarar naturligtvis inte att täcka detta. Han har investerat i riskabla projekt, och då det kommer en lågkonjunktur efter det amerikanska inbördeskriget förlorar han stora penningbelopp. Han arresteras och hamnar i fängelse, på Akershus fästning. Natten mellan 15. och 16. september 1784 klarar han rymma med hjälp av falska nycklar och genom att muta soldaten som håller vakt vid hans celldörr. Tillsammans med en tjänare och soldaten bär det av med riktning Sverige. Flykten är väl organiserad, bland annat genom att Juels fru har smuglat in ett rep så att de kan fira sig ner längs fästningsväggen, och med hästar som står beredda på skjutsstationerna längs flyktvägen.

Juel blir in absentia dömd att ersätta bristen i statskassan, och till livsvarigt fängelse. En kommission som ledes av Bernt Anker och Johan Didrik Fleischer säljer Juels kvarlåtenskap, och får på så sätt in 332 875 riksdaler. Antagligen är denna försäljning underprisad då bland annat Bernt Anker köper en hel del själv.

I princip utblottad kommer sig Juel tryggt till Sverige. Han får företräde hos konung Gustaf III, berättar om sin belägenhet och får omedelbart svenskt medborgarskap.

Peder Holter ger honom ett lån så att han i 1785 kan

e och välgörare i Sverige

Silhuetter av makarna Sophie och Jacob Juel – från En bok om Gunnarskog.

etablera sig i Sverige genom inköp av herrgårdar och järnbruk i Värmland, närmare bestämt Gunnarskog. Den som avyttrar dessa egendomar till Juel är Crispin Löwenhielm; detta kan studeras i det mycket omfattande köpebrevet med talrika fastigheter och stora domäner inklusive djur, lösöre, fordon, redskap m.m., men också manskapet som krävdes för att driva hela verksamheten.

Juels syster Maren arbetar för att få brodern benådad så att han kan komma åter till Norge. Hon får stor hjälp av sin man Peder Holter och senare av sin andra man Ole Christopher Wessel, också av sin tredje man Marcus Gjõe Rosenkrantz. Svågerna Peter Arbin och Iver Neumann liksom vännerna Bernt Anker och Carsten Anker bidrar också i ansträngningarna att få Juel tillbaka till Norge. Det antas att några av dessa personer var inblandade i planeringen av flykten till Sverige. Myndigheterna i Köpenhamn blir dock bara provocerade av försöken så det blir aldrig riktigt tal om någon amnesti.

De sista åren av sitt liv driver Juel sju järnbruk i Gunnarskog: Fredros Övre, Övre Mörtälv, Treskog, Sälboda, Nordsjö, Rexed, Treskog och Fredros Nedre. Han expanderar verksamheten med bland annat fler smedjor, sågverk, kvarnar och laxfiske. Under de första åren går bruksrörelsen med god vinst men med början 1790 blir det sju hårda år på grund av bland annat vattenbrist och svårigheter att skaffa råvaror.

Den norska staten kräver att Sverige returnerar Juel

till Norge så han kan få sitt straff, men han är ju beskyddad av konung Gustav III. Juels bana som näringsidkare i sitt nya hemland blir inte synnerligen långvarig; han avlider 21:a april 1800 i vattusot och året efter avlider också hans hustru. Två gravsköldar kan studeras i Gunnarskogs kyrka.

Flertalet av deras barn lever vidare i Sverige.

I Gunnarskog, där Juel slår sig ned med fru och barn, var det inte många som visste om att han hade svindlat den norska staten. Han blir här en aktad politiker, först och främst inom kyrkan och skolväsendet, där han bidrar till många förbättringar.

Hans egendomar blomstrar och blir en välsignelse för de på den tiden relativt fattiga bygderna i Västvärmland. Både Fredros, där han bosätter sig, och Sälboda fortsätter att utvecklas vidare.

Expansionen av bruksrörelsen i Gunnarskog i början av 1800-talet sammanfaller med en nästan fördubbling av folkmängden (1860: 6980 invånare) innan utvandringen till Amerika tar fart mot slutet av århundradet. Juel är under sin tid i slutet av 1700-talet delaktig i de diskussioner som rör norsk lösrivning från Danmark, som frontas av Gustaf Mauritz Armfeldt. Juel deltar bland annat vid ett möte på Eda skans, och bidrar vidare till att trälasthandlare i Christiania får tillåtelse att frakta timmer från Trysil på norska sidan genom Sverige.

Den danska kungen har efter sexton års realisering av Juels tillgångar i Norge en förlust på 200 000 riksdaler. Juels eftermäle i Sverige är dokumenterat som en god och aktiv medborgare, bland annat genom donationer till kyrkan, och en förhållandevis skicklig industriman.

Roland Jonsson

Litteratur

Svindlaren – berättelsen om brukspatron Jacob Juel, av Per Fallberg. 2006, 180 s.

En bok om Gunnarskog, red. A. Olsson, NJ Flodquist, LA Lindow. 1962, 608 s.

Jacob Juel stjal én milliard kroner fra den norske statskassen. Etterpå ble han helt i Sverige, av Mette Bugge, *Aftenposten - Historie* (Norge) 13.12.2022

Gym i Tvärud - ett framgångskoncept

BIK inte bara bolljagare

Traditionellt har bollsporter varit det som funnits på menyn hos de grönvita. För några år sen startade dock föreningen på prov ett litet gym för att kolla intresset.

Det försöket har vuxit ordentligt och är nu en stor del av verksamheten i Tväruds Gymnastiksal.

Alltid öppet (kod för att komma in), bra utrustningsnivå, rimlig kostnad och en avspänd atmosfär har gjort gymmet mycket populärt.

Alltifrån "pantertanter" till barn tillsammans med föräldrar är de som regelbundet frekventerar lokalen.

Kontaktperson om ni är intresserad är Anders Andersson, Bergatorp.

Välkomna!

Ronny Olsson, Bortans IK

Det finns träningsredskap för att träna hela kroppen och även utrustning för konditionsfantasterna. Löpband, stakmaskin roddmaskin och crossfitykel. Öppet dygnet runt, se bilderna för några exempel.

Gunnarskog kyrka 300 år 2027

Bok om Gunnarskog kyrka förbereds inför 300 års jubileum

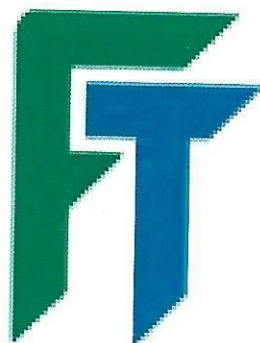
År 2027 fyller Gunnarskogs kyrka 300 år och förberedelserna är redan igång. Församlingsrådet tog i september beslut om att tillsätta en jubileumsgrupp med uppdrag att ta fram ett jubileumsprogram. Till detta kom önskemål om en bok om Gunnarskogs kyrka. 22 februari träffades en arbetsgrupp inom ramen för jubileumsförberedelserna och med fokus på bokprojektet. Mötet leddes av Alf Dalberg och syftet var inledande utbyte av ideer och tankar omkring jubileumsboken. Man diskuterade bokens omfång, finansiering, eventuella förlag, möjliga temaområden och författare, källor, arkiv och bildmaterial. Mötet avslutades med fika och välsmakande semlor.

Redaktionen

Delar av arbetsgruppen på första mötet om jubileumsboken: Carl-Johan Ivarsson, Thorgny Larsson Lantz, Alf Dalberg och Märta-Lisa Magnusson.

Foto: Willy Ekmark

Farmartjänst

ARVIKA

Vi utför även tjänster inom Rut och Rot!

Ex på Rut tjänster: Flyttjänster, Snöskottning, Städning

Tillsyn av bostad, Trädgårdsarbete

Ex på Rot tjänster: Bygg, Murning, Målning/tapetsering

VVS, Mark och dränering

www.arvikafarmartjanst.se

P-O Ålander 070-523 2547   Jan Olsson 070-677 2562

Equmenia Gunnarskog

1906 bildades ungdomsföreningen "Räddningsbåten" som skulle komma att bli det vi idag känner till som Equmenia Gunnarskog. En förening som även gått under namnet Svenska Missionsförbundets Ungdom. Den har sedan start varit aktiv och under årens lopp har verksamheterna varierat. Juniorerna startade 1917 och i slutet av 80-talet utökades verksamheten med scouter. Söndagsskolor, som räknades till församlingens verksamhet, kunde man på 1860-talet hitta på 14 platser i Gunnarskog.

Equmenia har sedan start bjudit in bygdens barn och ungdomar till sina olika verksamheter. Förhoppningen har varit och är att erbjuda en trygg, öppen plats där alla får vara med. Föreningen drivs av ideella ledare och i skrivande stund deltar cirka 120 barn och ungdomar i de olika grupperna. KOMPISKLUBBEN som är Equmeniakyrkans söndagsskola träffas vissa söndagar i samband med gudstjänst (se Equmeniakyrkan Gunnarskogs hemsida). Där bjuds det på drama, samtal, pyssel och lekar. Eftersom åldersspannet är stort delas barnen upp i mindre grupper.

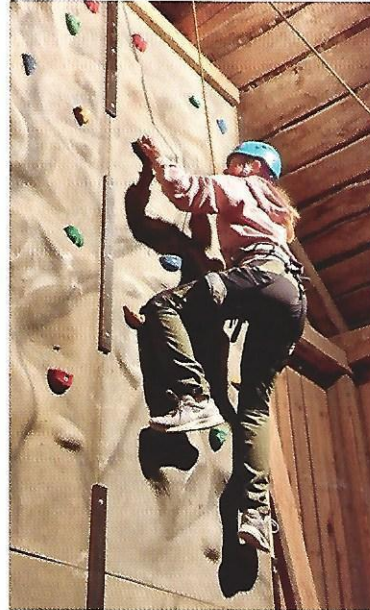
Barnkörsprojektet STRÖSSEL samlas och övar under en period för att sedan sjunga upp tillsammans. Det har inte funnits någon åldersgräns för barnkören utan den har varit för alla barn som vill vara med och sjunga. Strösselkörens framträdande brukar bli succé!

På onsdagar samlas ett 70-tal SCOUTER vid Årbottens missionshus, uppdelade i sex olika patruller. Tillsammans i patrullerna lär sig scouterna om natur och friluftsliv, men även om att ta hänsyn, hjälpa och respektera varandra. De lite äldre scouterna samlas vissa lördagar. Scouterna deltar på scouttävlingar, hajker och läger. De fanns även på plats med sitt scoutkök under Arvikamårten och redan i maj kan ni träffa dom på Gûnnerskemårten.

Så till sist, men inte minst, Equmenias tonårsverksamhet FREDAX som träffas i Equmeniakyrkan i Tvärud på fredagar (19-22). Där är det häng, umgänge, fika och andakt som står på agendan. Rätt som det är dyker det upp "gamla" tonåringar för att ta en kopp kaffe och bara hänga.

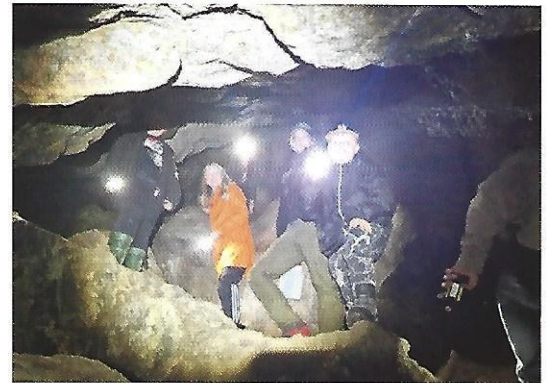
Hjärtligt välkomna att delta!

Equmenia Gunnarskog genom Erica Westerskoog

*Klättring,
en av
många
aktiviteter*

*Grott-
utflykt*

Hajk

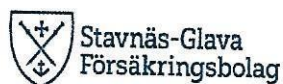
*Fredax,
många
besökare*

Gunnarskog

**Välkommen hem.
Vi finns där du bor.**

Stavnäs-Glava
Försäkringsbolag

Försäkra lokalt!
Trygga försäkringar sedan 1842

Välkommen att kontakta oss!

Tel 0570-46 41 40
Info@sgforsakringsbolag.se
www.sgforsakringsbolag.se

LE Däck & Motor

Tel: 0570-31101

Bilreparationer, service, däck,
fälgar, hjulinställning, däckhotell,
datafelsökning, automatlådespolning,
ljusinställning, stenskottsrep. mm.

Mån-Fre 08:00-16:30, Mosseberg, Arvika

Välkommen in! Lasse o Emil

www.lemotor.se

**Gunnarskogs
Pizzeria**

Öppet alla dagar!

Mån-Tor 1200-2200

Fre-Sön 1200-2300

RING FÖR BESTÄLLNING

0570-351 00

Älgstråket 29, 670 35 Gunnarskog

När Olof Hector i maj 1905 kom som ny kapellpredikant till Bogens församling var det en betydande händelse i bygdens historia. Att bli präst i finnbygden har inte alltid varit så attraktivt. De stora avstånden och det kärva klimatet har avskräckt, den storslagna naturen och finnkulturen har inte förmått att uppväga detta.

Men med skåningen Olof Hector kom en verklig kraftnatur till Bogen. Här kom han att stanna i ganska exakt ett decennium, innan han tillträdde kyrkoherdetjänsten i moderförsamlingen 1915. Efter kyrkoherde Nyléns tid, som kännetecknades av stor sparsamhetsiver och att Gunnarskog blev beryktat genom att lärarna flydde från bygden och standarden på skolorna sjönk, fanns det här mycket att göra. Hector var rätt person på rätt plats för detta.

Karl Olof Kristian Hector föddes den 16 januari 1875 i Sankt Ibb, Malmöhus län. Det är samma sak som ön Ven i Öresund. Föräldrarna var lantbrukare. Efter studentexamen i Lund år 1895 och fortsatta akademiska studier vid Lunds universitet blev Hector år 1902 prästvigd i Karlstad. Samma år valdes han till vice komminister i Ölme, där han stannade endast ett år, varefter han blev vice pastor i Frändefors. Efter ett år vistelse därstädes och ett år i Nors församling utnämndes han till kapellpredikant i Bogens kapellförsamling år 1905. Då hade han samma år gift sig med Elin Christiansson, som också var från Ven. I Bogen kvarstannade Hector tio års tid, ända till dess han år 1914 valdes till kyrkoherde i Gunnarskog och tillträdde tjänsten följande år. När kontraktsprosten Berglundh i Eda år 1920 trädde tillbaka från sin befattning, blev Olof Hector kontraktsprost i Jösse. Olof Hector avled i november 1938.

Familjen Hector utökades med sex barn, även om yngste sonen inte ens hann fylla ett år. Några av barnen kan även nutida läsare av Gûnnerske-Nytt komma ihåg. Sonen Sven var komminister först i Eda och senare i Nyskoga. Dottern Margareta blev själv prästfru i Gunnarskog, gift Lindskog. Dottern Elsa var anställd vid Wermlandsbanken i Gunnarskog och bosatt i ett hus i närheten av prästgården Norra Backa.

Prosten Olof Hector sittande i mitten med kyrkvårdar, kyrkvaktm

Vid 60-årsdagen i januari 1935 skrev Olof Hector själv i Arvika Nyheter och berättade minnen från sin första prästtid i Bogen. Eftersom de inte tryckts i något annat sammanhang förtjänar de läsas som en intressant bygdehistoria från nästan 120 år tillbaka i tiden. Så här skrev Arvika Nyheter om prostens och hans personliga egenskaper.

”Personligen är prostens Hector uppskattad av sina församlingsbor och alla som kommit i beröring med honom för sitt folkliga, tillmötesgående sätt och för sina gedigna egenskaper som människa. Sitt kall som själsörjare har han alltid tagit på det djupaste allvar. På bemerkelsedagen kommer säkerligen icke att saknas bevis på den aktning och uppskattning han åtnjuter i vidsträckta kretsar.”

Carl-Johan Ivarsson

er till Bogen 1905

re och klockare 1926.

Olof Hectors egen berättelse

”Redaktören för A. N. bad mig skriva något med anledning av att jag i dagarna blir 60 år.

Denna anhållan drev genast min tanke i väg till den dag då jag gjorde entré i Gunnarskog och Bogen. Jag startade en dag i början av maj 1905 från Charlottenberg med hästskjuts. Bilarna voro då icke ännu ”uppfunna”. Hästen var min egen – densamma som sedan blev känd under namnet kulturkampen. Kärran hade jag fått låna. Det var i värsta tjällossningen och detta släkte som nu är ungt kan väl knappast drömma om hur det var att köra med trilla på landsvägarna för bara 30 år sedan. Vägen var på sina ställen fullständigt bottenlös. Klockan var åtta på morgonen när jag gav mig iväg från Charlottenberg, men icke förrän klockan 11 på kvällen var jag framme i Bogens prästgård. Men det var bara hästen och jag som då anlände till hemmet..

Trillan hade jag fått lämna i skogen ½ mil från prästgården där snön ännu låg fotsdjup. Den första färden var sålunda ganska spännande. Men mer spännande skulle det snart bli.

Hösten 1905, då det enkla boet var nätt och jämnt färdigt, höll det, som vi veta, på att ”braka löst” mot Norge. Vi hade fått order att hals över huvud fly så fort första skottet small. Men hur skulle vi i Bogen kunna höra den smällen. Vi hade ingen telefon i hela socknen. Jo, det var en men den ledde in i Norge. Och den kunde vi sålunda icke ha någon nytta av. Det var att försöka hålla kuraget uppe ändå. Och jag minns hur jag i mitt stilla sinne var fullt och fast övertygad om, att en sådan vansinnighet, som krig mellan Sverige och Norge, icke skulle kunna ske. Man var ju ung på den tiden. Men nu vet vi ju, att det icke är något så vansinnigt som inte ”galna” människor kan hitta på. Det gick ju som jag förväntat. Men en gång var det ej mycket bevänt med min hoppfullhet. En morgon väcktes jag av hästtramp utanför husknutarna. När jag gläntade så nätt på rullgardinen, såg jag tvenne ryttare i full krigsrustning komma upp mot min stuga på var sin sida om den. Se, nu har det smällt och nu är fienden över oss, tänkte jag. I hastigheten hade jag ej sett efter om ryttarna buro de svenska eller norska färgerna. Det var svenskar. Och hoppets barometer steg hastigt och lustigt igen.

Från verksamheten under 10 år i Bogen sitter i mitt sinne fastast kvar den stora och glada förvåningen över, att människorna däruppe kunde visa så övermåttan stor vänlighet mot och ett stå gränslöst förtroende för en ”utböling” (så kallas i Skåne alla som ej tala skånska) som talade ett främmande språk så vitt skilt från deras eget.

För övrigt gäller om Gunnarskog detsamma som blivit sagt om Bogen, nämligen att vänlighet och förtroende i rikaste mått mött mig även här i mitt arbete såväl i kyrkans som skolans angelägenheter.

Framåt bör man ju också se och icke endast tillbaka, när man står vid en milstolpe. Ser jag fel, eller är det bara mina käraste önskningsar som kommer mig att skönja där framför mig detta: Kristi bekännare, om inte ett hjärta och en själ, så dock kämpande sida vid sida som bröder för Kristus och mot synden. Ske alltså!

Backa den 11/1 1935.

Olof Hector.”

Vårkryss 2023

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
14						15				16	
17				18	19				20		
21			22				23	24			
25		26			27	28		29			
30				31						32	
33			34					35	36		
37				38			39		40		
41		42	43			44		45			
46					47						
48											

Namn: ..... Adress:.....

...

070-679 19 00
Stora Årbotten Skogskanten
67035 Gunnarskog

ICA Nära Thybergs

0570-32043

Kryssa på ....

Vågrätt

1. Framtidstänkare.
13. Passeras ibland vid infarten.
14. Förpackningens vikt.
15. Dra i Skåne.
16. Kort grannland.
17. Holme med Quercusträd.
18. Halvgorr höhög.
20. Förlöjligande kritik.
21. Tyst i etern.
22. Kan en fråga vara.
23. Stod.
25. Förled för det som verkar på egen hand.
27. Pronomen.
29. Övertagit från förälder.
30. Faller det mesta.
31. Sjö i mitten av sockna.
32. Har man gått innan man gick ut.
33. Blir slaktare lätt.
35. Uniformstyg.
37. Vindstöt.
38. Att träffa en fågel.
40. En sorts bröd.
41. Kan tacka.
44. Kan kvinnfolk ha her som påhäng i snibben.
46. Ansvariga för anordnande av fester o dyligt.
48. Stället med rätter och service.

Lodrätt

1. Åkdon som gått en hel del.
2. Tilldrar sig inte längre samma uppmärksamhet.
3. Underlägg i timmervälta. Kan vara halm.
4. Upprorisk arme.
5. Var Ersä och Persa.
6. Bakre nasalljud.
7. Aktat.
8. Kritisera.
9. Medlaruppift.
10. Rut Danielsson.
11. Kan konjunkturen vara.
12. Sambandet med något.
19. Traska hem.
20. Åger.
22. "Gristallrik".
24. Uppmaning till lösare!
26. Blir väl alla saliga på sin.
28. Ses ibland i väntan på öppning.
31. Hyser en hel del albaner.
34. Levererar amman.
36. En är bara väldigt lite.
39. Kan de som sysslar med musik.
42. Engelsk fru kort.
43. Att livnära sig på.
45. Havsgud.
47. Början på vår socken.

Korsordmakare: Gunnar Lidberg.

Lycka till!

Förslag till lösning skickas in till:

Maja Olsson, Tvärudd 67198 Gunnarskog

Märk kuvertet "Korsordet"

De två först öppnade rätta lösningarna belönas med lotter!

Vinnare Julkryss 2022

Kerstin Gerdén, Arvika

Lars-Erik Gustafsson, Arvika

www.arvikafarmartjanst.se

P-O Ålander 070-523 2547
Jan Olsson 070-677 2562
Jan Berggren 070-360 7220

Leif Nordling

Krysslösning nr 4

1	T	2	O	3	M	4	T	5	E	6	B	7	E	8	S	9	Ö	10	K	11	E	12	T
13	A	R	E	A	L	B	R	U	K	A	R	E											
14	L	I	S	M	A			15	O	S	I	R	I	S									
16	A	K	T			17	N	18	Ä	D	E	S	I	N	T								
19	N	T		20	I	D	R	E								21	E	R	A				
22	G	I	P	S				23	A	R	24	T				25	S	I	M				
26	L	G		27	T	28	P			29	A	V	I			30	N	E					
31	E	H	32	U	R	U				33	T	E			34	A	G	N					
35	T	E	R	A	P	36	I			37	K	38	A	R	S	T							
39	A	T	A	V	I	S	40	M				41	L	I	V	E							
42	R	E	S			43	L	A	A				44	L	O	A	R						
45	E	N	K	E	L	R	E	S	O	R	N	A											

Vi har ett stort hjärta för trycksaker!

Med vår produktion i offset eller digitaltryck kan vi hjälpa dig ta fram trycksaker i både små och stora upplagor efter dina egna behov. Vi producerar allt från flyers, affischer, böcker, tidningar, visitkort, brevpapper, kuvert, etiketter m.m.

ORIGINAL

Behöver du hjälp med broschyr, logotyp, annons eller kanske en bok så kan vi göra originalarbetet åt dig. Smidigare blir det inte!

SNABBA LEVERANSER

Mindre beställningar blir tryckta digitalt och är oftast färdiga för leverans på beställningsdagen. Snabbt och säkert!

**RAMSTRÖMS
TRYCKERI**

info@ramstromstryckeri.se - www.ramstromstryckeri.se
0565-140 50 - Sundgatan 13, 686 22 Sunne

– Service med garanti –

TV, stereo o hemelektronik, parabol o antenn

Lars-Erik Persson
Fallängsvägen 39, 67151 Arvika
Tfn. 0570-71 14 70
Mobil: 070-650 99 29

Vassvikens Motorservice

Lämna in era trädgårdsmaskiner för service och reparationer till Vassvikens motorservice.

Nu även service och reparationer av Gardena och Husqvarnas robotklippare.

Även försäljning av nya maskiner.

Ring Stefan

0570-33126
070-2415602

Westra Wermlands Sparbank

Vi är en bank med en tydlig idé!

Vi är en bank som du kan lita på och som anstränger sig lite extra för ditt bästa. Varje år låter vi en del av vinsten gå tillbaka till olika projekt och verksamheter som är till glädje för människorna här. Det känns väldigt meningsfullt att kunna bidra till att västra Värmland växer och utvecklas.

Det är den riktiga vinsten!

Vår vinst
stannar i västra
Värmland

www.wwsparbank.se

Rätt trädslag på rätt mark.

Planerar du för åtgärder i din skog?

Just nu är det viktigt att hålla koll på sin skog och se över vindfällena eftersom granbarkborrarna haft en gynnsam vinter.

Diskutera gärna anpassade trädslag och fördelning med din skogliga rådgivare.

Kontakta din skogliga rådgivare för mer information.

Skogliga rådgivarna:

Carl-Olof Ingels

Arvika, Säffle
Tel: 010-482 81 93
Sms: 070-322 65 25

Magnus Severinsson

Eda, Arvika
Tel: 010-482 82 00
Sms: 070-322 65 67